

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVI.

V Ljubljani, 16. listopada 1883.

List 46.

Rožni venec ga je rešil.

Nedavno so čitatelji lahko povzeli iz „Danice“, kako so z molitvijo sv. roženkranca bile velike zmage dobljene, cele dežele rešene. Danes pa naj povemo resnično dogodbo, ki kaže, kako ta zveličavna molitev rešuje, smerti, obvaruje nesreče posamezne ljudi. „Sendbote“ v Avgzburgu obširno popisuje, kar naj tukaj povem saj bolj v posnetku.

Francoski seržant piše: Bil sem s svojim polkom v Rimu, ko je bila l. 1870 vojska napovedana. Bili smo poklicani na Francosko, v dan Sedanske vojske smo bili v Mézièrih in smo slišali germenje topov. Po mnogih bitvah so nas odpravili v Vitry. Napravljali smo razne obrambne okope, pa čujoči sovražniki so naše delavce znepokojevali. K temu si je sovražnik nabral naj spretniših pruskih in parških strelcev. Priplazili so se po vsih naj manjših tokavah, čepeli za germi, ali pa so v zemljo jame skopali in od onod naše dela opazovali; ako je pa kateri naših neprevidno blizu zašel, so ga precej imeli na muhi in nikoli niso cilja zgrešili. Potem so kar naglo zginili.

Naš viši vodnik hoče z enakim djanjem unim kljubovati. Poiskal si je radovoljcev, v streljanji vajenih. Tudi jaz sem bil sprejet med „enfants perdus“ (zgubljene vojake).

Bilo nam je do neke določene daljave splaziti se in sovražnika opazovati, ne da bi nas on spazil. Streljati nam je samo takrat zapovedal, kedar bi si bili svesti sovražnika zadeti, zato da ne bi smodnika nepotrebno trčili. Slednje, kar nam je vodja posebno zaterdil, je bilo to, da naj prej ko mogoče po svojem poslu odidemo, da sovražnika prehitimo. Poveljnik je rekel: „Bodite na preži, kolikor mogoče in pomislite, da vas obdajajo sovražniki, kateri se vas ne bodo usmilili.“ Nekoliko pred jutranjo zarijo sem odšel in se po vsih štirih plazil po strugi izsušenega potoka, puško sem imel poprek čez herbet obešeno, in nekoliko suhorja v torbi. Za pasom sem imel revolver in daljnogled. Opletena steklenica polna kave, je dopolnovala moje okovarstvo. Prepovedali so nam tobak pušiti, stati, in tudi kak šum zagnatiti.

Blizo debelega drevesa, ki je stalo sredi germičevja, sem ostal. Hitro se ogledam po planjavi, kje da sem. Choisy-le-Roi je bilo pred menoj. Reka „Sein“ je tekla ob levi strani, terdnjava Ivry stala za menoj. —

Poiskal sem si tukaj ležišča, da bom opazoval sovražnika. Z bodalom (bajonetom) nekoliko tla razgrebem, naredim majhen kupček in potresem ga s suhim listjem; naredim si potem skozi kupec luknjice, da bom opazoval, ne da bi me kedo vidil. Vsa naprava je bila sicer majhna, pa v takem slučaju ni bilo drugač mogoče.

Čez četrte ure sem hotel okolico bolje preiskati. Okoli 50 metrov od mene je bilo zatišje, ki je držalo čez polje, katero je bilo od krogelj vse razrito. Cesta je peljala nekoliko ob razdertem germovji; tu in tam so ležala posekana drevesa.

Veliki kosi rušine, globoke brazde in razvaline dveh pogorelih hiš so dajale okolici žalosten značaj.

Po nesreči steza ni peljala s potokom ravnomočno. Zatorej bi bili sovražniki od ene strani lahko na-me streljali. Ker se je potok vil, zatoraj nisem mogel posebno daleč viditi.

Da bi pozabil, da morebiti kaki Prusi na-me merijo, sem se skušal z naj neznatnišimi rečmi motiti. Res sem pozabil na smert, katera mi je pretila vsak trenutek. Opazoval sem mravljo, katera je veliko breme vlekla; občudoval sem lepega hrošča, kateri je razpél zeleni kriljuti in odletel. V terdnjavi Ivry in v terdnjavi Charentan so topovi zamolklo gromeli, slišal sem pokanje pušk v Garause-Boeufs-u in v Mulin-Saquetu, grante so mi zvižgale čez glavo in so se na vseh stranéh razletovale. Pa vse to mi ni moglo zbegati pozornosti do mravlje in hrošča.

Pri vsem tem vendar nisem pozabil svoje naloge. Ura je minula in še ena potem, ter sem že obupoval nad svojim poklicem. Kar zagledam za drevesom v klancu, kakor se mi je zdelo, človeško roko; zdaj se je pokazala, zdaj je zopet izginila.

Kmalu sem bil prepričan, da je sovražnik blizu mene. Vzel sem daljnogled in zagledal moško glavo in roke tako blizu mene, da sem se kar zganil. On mene ni videl. Sedel je na tléh, z glavo slonel na levi roki, z drugo je pa po tléh berskal. Menda je pozabil svoje naloge. Bil je mlad Bavarec, golobrad, belkastih kratkih las, obraza prav poštenega. Akoravno je bil v vojaški obleki, se mu je vendar poznalo, da je kmetiški sin, čegar misli so gotovo bile v daljni domovini. Žal mi je bilo, da sem primoran, ga vstreliti.

Vzel sem puško, na desno koleno pokleknil in nameril; vendar sem toliko počakal, da bi se mi dobro

nastavil. Prav v serce sem ga hotel zadeti, da bi nič bolečin ne čutil. (To bi ne bilo keršansko; če ga samo rani, se vendar lahko še na smert pripravlja ali tudi pri življenju ostane.) Bavarec je pogledal na vse strani, pa me vendar ni zagledal. Ko si je bil svést, da nikogar ni tam blizu, je vzel usnjat mošnjček iz žepa, ga odperl in potegnil nekaj iz njega. Da vidim, kaj ima, položim puško na tla in vzamem mali daljnogled v roko.

Bavarec je imel molek (roženkranc) med persti; vstane, poklekne na obe kolena, se prekriža in se mi prav kakor nalaš nastavlja.

Vojni nagon me spodbode, zopet sežem po puško in namérjam. Videl sem ga pred cevko z nekoliko nagnjeno glavo, oči so bile obrnjene proti nebu. Molil je in jagode rožnega venca si ubiral.

Kaj se je godilo v mojem sercu? Sam ne vem. Kot kristjanu mi je kri vrela; zdelo se mi je, da so svetli žarki iz nebes lili na njegovo čelo; zdelo se mi je celo, da v zlatem oblaku proti nebu plava. Neka sveta prikazen me je bila vsega v oblast vzela, in puška mi je padla iz rok.

Bavarec se je gotovo vernil v svojo domovino in še mislil ni, da mu je molitev življenje otela. Tisti trenotek, ko se je umaknil, sem tudi jaz zapustil svoje mesto. Neprevidoma ste mi prizvižgali dve krogli mimo ušes. Urno se ozrem, pa nisem mogel spaziti, od kod ste prišli. Brez dvoma me je obvarovala molitev unega vojaka.

Čertice iz rimokatoliške liturgike.

(Po K. L. — P. Hrisigon.)

1. Darilnik (navadno altar, oltar, od „altare“, alta ara, pri drugih Jugoslovenih žertvenik, v gerškem jeziku thysioterion, od thyo, darovati) je v cerkveni službi nekoliko viša miza, na kateri se opravlja nekervava daritev nove zaveze. Darilnik (altar) je v hiši Božji središče, kakor je dar središče vsega bogoslužja. Darilnik je po tem takem tako star kakor dar sam, on pa se v starodavnosti enačuje s človeštvom. Najstarejši darilniki so bili persteni, zemljeni, najpervo postavljeni pod vedrim nebom na planem, v hramih (templih). Po sedanji rabi cerkveni se napravljajo darilniki iz kamena, kovi, marmorja in drugih tvarin, razne visokosti in različnih oblik.

2. Kakor je bil prvi darilnik kerščanski — miza pri zadnji večerji — iz lesa, tako so v prvih časih kerščanstva služili za sveto bogoslužje leseni darilniki. Še dandanašnji se hrani v lateranski baziliki altar sv. Petra, ki je iz priprostega mehkega lesa. Zdaj je okrušen in obdan z lepim marmorjem. V katakombah so se našli prenosni darilniki, kateri so se za ročaje mogli prenašati od groba do groba tega ali onega mučenika.

3. V katakombah so se posluževali za darilnike v najstarejši dobi sv. Cerkve sarkofagov pokritih s ploščo. Tudi pozneje, ko so kristjani imeli že svoje cerkve, držali so se taiste šege. Kristjani so jemali iz katakomb svete mučeniške ostanke, devali jih v starinske kopelne (thermske) banje (kadi), pokrivali s ploščami, in take kadi so jim služile za altare. Da so kristjani iz poganskih zidov jemali za darilnike gradiva, temu se v poznejšem času niso niti cesarji upirali. Tako se še danes bere na enem stebur sv. Janeza lateranskega napis: „Iz templja Jupitra kapitolinskega;“ na darilnikovem stebur v frančiškanski cerkvi aracoeliski je napis: „Iz spavnice cesarjev.“

4. Ko je bilo kerščanstvo dobilo popolno svobodo, so bili že prav zgodaj v rabi stalno stoječi darilniki.

Že četerti naslednik sv. Petra, to je sv. Evarist (101), je zahteval od cerkvá, da naj postavljajo altare kame-nite, ter naj jih posvečujejo škofje. V časih preganjanja služil je kristjanom za altar vsak veči kamen ali viša miza, primerilo se je celo, da se je sv. maša darovala na persih mučeniških. (Sv. Lucijan Antiohijski, umerl (l. 312.) Še po preganjanjih so imeli kristjani do 6. stoletja lesene altare. Ti darilniki so bili zavoljo spomina na toliko škofov in mučeniškov kristjanom tolikanj mili, da se je kristjan onega časa težko ločil od takih darilnikov. Kader se je vernil sv. Cerkvi mir, so zidali lepe temple, ter postavljali še lepše darilnike.

5. Proti vzhodu — pravijo ss. očetje — cerkveni so apostoli učili kristjane moliti. Zavoljo tega so bili tudi v najstarejših cerkvah altari postavljeni proti vzhodu, vendar tako, da je služabnik darujoči sveti dar z obrazom gledal proti vernim. Po tem takem je bil darilnik v starejši dobi na zahodu, tako da je darujoči služabnik gledati mogel ob enem z verniki proti vzhodu. Od 12. stoletja počenši so jeli darilnike postavljati na vzhodnem delu cerkve, da je bil mašnik, kakor še dandanes ves, tudi z obrazom obrnjen proti vzhodu.

6. V prvih časih, kakor je bil le en pastir, tako je bil v cerkvah tudi le en darilnik. Na samem je stal v svetišču. Za njim je bilo mesto za škofa, to pa so obdajali sedeži za drugo službo duhovščino. Stara bogoljubna šega, da se novozavezni dar daruje nad ostanke katerega mučenika, je uterjena z odločbo papeža Feliksa I. Od te dobe so se altari stavili navadno ali nad grobom katerega mučenika, ali pa nad krypto, kjer so se hranile ss. koščice mučeniškov v petem stebur, postavljenem v sredini pod ploščo darilnikovo (ta navada se nahaja v vzhodni cerkvi še dandanašnje), ali pa so naredili (ta navada se širi še danes) posebni „sepulchrum“ v gornji plošči darilnikovi. (Od todi današnji od cerkve zapovedani „altare portatile“ za one darilnike, kateri se od škofa ne posvečujejo.)

7. V prvi dobi kerščanske umetnosti so se nad darilniki vzdigale olepšave v podobi hrama. Te hrame so večinoma držali stebri. To olepšavo je zagrinjalo (po načinu starozaveznega svetišča) zagrinjalo. Razpelo (britka martra, crucifix) je bilo tako postavljeno, da se je zmeraj videlo, pred njim pa je visel svetilnik v podobi krone. Obstranski deli darilnikov so bili že v naj starejšem času olepšani s symbolnimi liki. Spredaj na darilniku so dosti zgodaj obešali zaveso, kateri mi pravimo „antipendia.“ Od 12. in 13. veka naprej so bili darilniki v svetišču pomaknjeni k vzhodnemu zidu. Hramovni lik na darilniku se je v teku časa prenašal v sedanje „svetohranišče“ (tabernaculum.)

8. Darilnik je podoba one mize, na kateri je Jezus pervikrat delil sv. obhajilo. Darilnik spominja na križ, na katerem je Zveličar za vse človeštvo točil svojo kri; on spominja na Kalvarijo in grob; v pravem pomenu je „svetinja nad svetinjami“ (sanctum sanctorum) nove zaveze, sedež in prestol milosti Gospodovih. Ker ima darilnik tolik pomen, zato je Cerkev z ostrimi predpisi odločila, iz kake stvari, v kakošni podobi in kako se ima staviti v katoliški cerkvi.

9. Darilnik ima podstavek (stipes) in ploščo (tabula). Plošča ima biti iz enega kamena, poveršina dobro izdletena in zglačena. Ako ni tolike plošče, zadostuje, da se plošča zloži iz manjih kamenitih plošč. Na plošči, ki se ima posvetiti, je pet enakih križcev. Štirje so udleteni na ogleh, peti je v sredi, in sicer nad izdolbino, kamor se devajo ss. ostanke, shranjeni v stekleni posodici, ta pa spet djana v cinkasto škatljico. Njo denejo v izdolbino plošče, ter jo pokrijejo s kamenim pokrovcem. Po cerkvenih ukazih ima plošča biti pokrita s tremi pokrivali, lanenimi ali konoplenimi.

Gornje pokrivalo ima kriti celo ploščo, daljni dve pokrivali pa morete pokrivali v manjem obsegu svete koščice, ali tudi le „altare portatile.“ To je ojstra, od sv. zbora za obrede tolikrat ponovljena odloka. Ta pokrivala imajo v liturgiki spominjati na tisti „velum,“ v kateri je bil zaviti mertvi Gospod v grobu. Razen tega se na darilniku ne smejo pogrešati kanonične ploščice (stavnik*) (pult) ali blazina za mašne bukve, najmanj dva svečnika za voščene sveče, na sredi altarja razpelo (križ, britka martra), da ga morejo videti vsi verniki od daleč. Naposled imej vsaki altar vsaj eno stopnjico.

10. Na glavnem darilniku je „svetohranišče“ (tabernaculum). Ono služi za hranjenje posvečenih delcev, svetih Hostij, za obhajilo vernim. Cerkvene odredbe nalagajo, da svetohranišče bodi čim prostornejše, da se v njem more hraniti razen monštranice (ostensorium) tudi delnik (ciborium). Biti mora tabernakelj iz kovine, marmorja, lesa; najboljša pa je, ako je obložen s topolovimi ali verbovimi deščicami, kakoršne najbolj odvrčajo vlago. V srednjem veku posvečevani delci niso bili hranjeni v svetohranišču, ampak v neki pripravi, podobni golobici, pred njim. Razun te navade je bila v cerkvi tudi ta šega, da monštranica ali ciborium, sta se hranila v posebni, lepo okinčani izdolbini zraven glavnega darilnika v obstranskem zidu. Srednji vek je ta svetohranišča imenoval „sacramentaria.“ V določilih svetega Stola pa se ne hvalijo „sacramentaria,“ ampak se sploh priporočajo „tabernacula“ na oltarju. Cerkvene naredbe hočejo, da naj bodo pod razpelom na sredi darilnika, in sicer zaperta s spretnimi vraticami. Sedanje stavbarstvo je odbralo, po željah cerkvenih, dvojna vratica, ktera se morajo odpirati tudi brez podnožja. Starejša vratica na zavoj obsojajo cerkveni predpisi, kakor tudi rabljivost.

11. Blizu velikega darilnika, na listovi strani, je navadno mizica v podobi majhnega altarja. Ta mizica (kredencija) služi pri slovesni maši za razno bogoslužno orodje (kelih, bukve za branje listov in evangelijev...). Kridencija more biti stalna, ali premakljiva, in pregerjena do tal. Na nji naj se ne hranijo svete koščice, tudi naj se ne postavljajo nanjo večji svečniki.

12. V najstarejši dobi je imela vsaka cerkev le po en darilnik, kateri je bil večinoma postavljen v svetišču, na samem. V tečaju časa, ko so se v cerkev jemali ostanki več trupel svetnikov božjih, se je pomnožilo tudi število altarjev. Altarji so se pomnožili tudi z zidanjem kapel. Tako je v katakombi sv. Praetektata en „cubiculum“ s tremi altarji. Pozneje so ostajali pri tem številu; po mnogih cerkvah pa nahajamo že prav zgodaj po več kot tri altarje. Sama cerkev sv. Petra v Rimu jih ima 29, stolna cerkev v Sebilji celo 80.

(Konec prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Vincenška družba in njena delavnost. „Marijaniše“ itd.) V nedeljo, 11. nov., je imela družba sv. Vincencija svoj občni zbor v deški sirotišnici, „Marijanišu.“ Predsednik kan. pl. dr. Gogala je pozdravil gospode in gospé, ki so počastili zbor, in razložil je dvojni namen zborovanja ter govoril blizo tako-le:

Lansko leto je sklepala družba z občnim zborom še drugo slovesnost, blagoslovili so namreč premilostjivi gosp. knezoškof novo deško sirotišnico, bilo je današnji dan, v praznik Marijnega varstva, in dobila je sirotišnica premilo ime „Marijna hiša, Collegium Marianum.“ Tudi to leto sklepamo z občnim zborom še

drugo slovesnost, ter želimo počastiti petdesetletnico družbe sv. Vincencija. Porabimo nekoliko to priložnost in ozrimo se nazaj na začetek te preimenitne družbe. Bilo je samo osem mladenčev, ki so pa za človeški rod več storili, kakor marsikatera zmagonosna vojska. Tem blagim mladenčem, ki so bili slušatelji Pariške univerze, nikakor ni bilo po volji, da je v tistem času sv. vera in keršanska ljubezen tako pojemala, in združili so se v prelepi namen boriti se za najbolj potrebne zaklade, ki osrečujejo ne le za čas, ampak tudi za večnost. Zbirali so se vsaki teden, imeli so učene govore, posvetovali so se, kako pri tej ali uni priliki zagovarjati sv. vero, katera se je mnogokrat napadala ali celo zasmehovala. Bili so to pravi apologeti, iskreni zagovorniki sv. vere, zbere pa, v katerih so se posvetovali, so imenovali konference. Nekega dne predlaga eden izmed njih, slavni Friderik Ozanam, naj bi se vsadila tudi tako potrebna sadica keršanske ljubezni, katera ima obroditi mnogo lepega sadu in prepričati svet o notranji lepoti in blagosti sv. keršanske vere, ker dela bolj zamorejo pričati, kakor še tako lepe besede. Vstanovila se je tako dobrodelna družba, katera je štela 8 delavnih udov in bila tudi imenovana konferenca ter je bila izročena varstvu sv. Vincencija Pavljanskega. Zgodilo se je to meseca majnika l. 1833, katero je tedaj rojstno leto naše družbe. Bog pa je gledal z dopadanjem na malo družbo in podelil ji je poseben blagoslov. Razširila se je v kratkem času po mestih in terjih francoske dežele, prestopila je še tisto leto meje domovine ter si pridobila v teku teh 50 let skoraj celi keršanski svet. Sedaj šteje družba 5000 konferenc, in ako šteje slednja konferenca le 10 delavnih udov, ima družba 50.000 mož, ki hočejo boljšati žalostni družbinski stan današnjega časa v keršanskem duhu. Kar nas pa mora s posebnim veseljem navdajati, je ginljivi način, po katerem se ima petdesetletnica po celem svetu obhajati. Zapovedalo je namreč centralno predsedništvo, da naj delavni udje obhajajo to prelepo slovesnost s skupno sv. mašo in s svetim obhajilom, ker tako zadobijo po milosti sv. Očeta Leona XIII popolnoma odpustke. Povabijo naj se k tej slovesnosti tudi vsi dobrotniki, kakor tudi vsi ubogi, katere družba podpira, da se tudi vdeležijo svetih odpustkov.

Dogovorile ste se obe konferenci Ljubljanske družbe, da se bo ta cerkvena slovesnost obhajala prihodnjo nedeljo ob sedmih v cerkvi Jezusovega presv. Serca. Povabljeni so tedaj vsi delavni udje, vsi dobrotniki in ubogi, kateri dobivajo podporo od družbe.

Dalje veléva centralno predsedništvo, da naj se povsod, kjer je vpeljana družba, opravijo 3 svete maše, prva v zahvalo za vse sprejete milosti in dobrote, druga za vse žive delavne ude, dobrotnike in od družbe podpirane uboge, in tretja za vse mertve ude cele družbe po širokem svetu. Priserčno veselje napolnuje naše serce, ako pomislimo, da se bo kakih 10 do 12 tisuč maš opravilo za nebeški blagoslov in za blagor vseh, ki so z družbo v zavezi. —

Drugi del programa, ki ga danes obravnavamo, je občni zbor, čigar glavni namen je, vsaj nekoliko pojasniti vse oddelke, da se pokaže sedanji stan, svetla in temna stran naše družbe. Obsega pa družba pet delov, ki imajo posebni delokrog in posebno blagajnico. Ti deli so: 1) deška sirotišnica, 2) konferenca sv. Nikolaja, 3) konferenca sv. Jakoba, 4) deško zavetišče, 5) pravilni svet.

Največ dela, skerbi in darežljivosti vzrokuje družbi sirotišnica, obeta ji pa tudi največ sadu, kajti kakoršna je mladost, taka bo prihodnost. Težek je začetek in velike so potrebe, ki so nas prisilile povsod, tudi zunaj dežele, pomoči iskati. Pri prošnjah, ki so šle križem

*) Ki ga sploh priporoča že dostojanstvo službe božje.

svet, sta se posebno trudila gospoda brata Fran in Ferdinand Omejic, katerima se spodobi zaslužena zahvala. Tudi gosp. pl. Lašan je z dobrim uspehom delal, da se nakloni sirotišnici tako potrebne pomoči. Nabralo se je tako zunaj naše dežele nekaj čez 4000 gld., v deželi pa so nam pomagale nabirati darove gospe in gospodičine zavetnice in domači darovi znašajo skorej ravno toliko; dobila je tedaj sirotišnica to leto od dobrotnikov v deželi in zunaj dežele 8052 gld. Od te svote se je plačalo nekaj rokodelcem, ki se niso popolnoma izplačali; nekaj za hrano in hišno opravo, 4000 pa se je plačalo na dolg, ki se je, hvala Bogu, od 19.000 skercil do 15.000 gld. Sirot je imela družba pretečeno leto 60; za nekatere izmed njih je dobila nekaj plačila po 2—8 gld., polovica pa je živela od darov milih dobrotnikov. Obiskovali so dečki javne šole in skoraj vsi so šolsko leto srečno končali; 14 jih je z odliko izdelalo, tudi drugi so prestopili v višji razred razun štirih, pa tudi med temi je zaostal en sam vsled lastnega zadolženja. Viditi je iz tega pojasnjenja, da je sicer družba že veliko storila za sirote, da ji pa ostaja še velika in težka naloga. Še vedno jo dolgovi tlačijo, še vedno pogreša tako potrebne domače kapele in željno pričakuje srečnega časa, da konča delo in prizida še ostalo tretjino sirotišnice. (Konec prih.)

Iz Sorice. Zazvonili so sv. Oče (tako ste rekli gosp. vrednik, ko ste imeli slavnostni govor v Stari Loki o priliki novih zvonov na rožnvenško nedeljo) vesoljnemu katoliškemu svetu, naj meseca oktobra obhajajo posebno pobožnost sv. rožnega venca. Mogočni glas iz Rima našel je pa tudi v naših hribih prelep odmev. Ker je bilo našemu kraju primérnejši, obhajali smo to pobožnost, razun nedelj in nekaterih sopraznikov, zvečer po Ave-Marije zvonjenji. Dasiravno pa je prebivalstvo naše fare zelo raztreseno, vendar se je vsaki večer zbralo čuda obilno ljudstva v cerkvi, ter so prav goreče in vneto molilo sv. rožni venec z litanijami, in združeno s petjem počastili Najsvetejšega. Mnogo obnovilo se je duhovno življenje z zakramentoma sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa doma, nekateri pa na božjih potih, ki so pri nas vzlasti na jesen zelo v navadi. Marsikteri, se vé, ni se mogel zaradi opravil in daljave vdeležiti skupne pobožnosti in molitve, pa opravljali so jo doma redoma zjutraj ali zvečer, kakor jim je kazalo. Na praznik vsih Svetnikov prišel je k meni najstarejši mož naše fare, ter je rekel: Pobožnost tega meseca opravljal sem pa le doma in tako-le: vsaki dan molil sem celi rožnikranc in litanije, — saj bo prav, kaj ne? Star sem že, vertoglav in oglušel, ne upam si več z doma drugekrati, kot kader me solnce ogreje, kakor danes.

Pripovedovali so mi pa tudi delavci na Jelovici, da so po dokončanem delu zvečer se zbrali v kaki koči, ter so skupno molili priporočene molitve za mesec oktober. Upati smemo, da obilna molitev pretečenega meseca ne bo brez sadú; saj je Bog svoje dopadajenje nekako vidno pokazal s tim, da nam je dal tako lepo vreme v omenjenem mescu, da so pri nas ljudje vse pridelke tako lepo spravili, zraven pa še dobili lepe nastilje za zimo tako zgodaj, da še tacega ne pomnijo nar stareji ljudje.

Požar. 5. novembra zjutraj o 3½ me plat zvona zbudi. Pogledam in vidim sobo razsvitljeno, skoraj kakor podnevi. Ravno farovžu nasproti čez graben vidim velikanski ogenj. Kakšen strah me obide! V naglici se napravim, pa en čas nisem vedil, ali bi k ognju hitel, ali doma ostal, da bi cerkev, farovž in hlev pomagal varovati. Če nevarnost pride. Hvala Bogu, da ni bilo vetra. Hitim k ognju. Kolik ogenj! Eno uro daleč, kakor v Teržiču in na Brezjah, se je na uro vidilo. Pogorelo je dvema kmetoma skorej vse, hiši in hleva, enemu tudi 8 goved in troje konjske živine; tretjemu

hlev in merva. Ena stara dekla ni mogla iz hiše, šla je v klet, Ko je ogenj nekoliko ponehal, da je bilo moč, gre nekdo po njo in dobi jo še živo, pa omoteno, nič ožgano. Spovem jo in ko vidim, da ni daljne nevarnosti, hočem iti domu; pa pravi: Prosim, da bi mi Boga prinesli, ker me je smerti rešil, kar z veseljem storim. Kako je reva Boga hvalila! To je bilo gneljivo.

Gospodarja bila sta sicer zavarovana, vendar je škoda veliko večji, kakor to, kar bo asekuranca dala.

Ni še dosti; ravno tisti večer četrte ure proč, v vasi Hudo, spet ena kajža pogori.

To pogoriše je že šesto v poldrúgem letu! Zares velika nesreča, milovanja vredni ljudje, in koliko strahú. Poprejšnjih pogoriš nisem po časnikih razglaševal; zdaj se mi je pa vendar potrebno zdelo to storiti in prošnjo pridenem, če bi kdo hotel se kaj usmiliti in kak dar poslati, ali do mene, ali do vredništva „Zg. Dan.“, katero prosim za to priljudnost. (Z dobro voljo bodemo sprejemali, kar dajo dobre serca. Vr.) V takih nesrečah tudi drugi farmani, ki niso pogoreli, kolikor toliko terpójo.

Lorenc Krištofič,

V Kovorji, 12. nov. 1883.

župnik.

Poterdilo in zahvala. S preserčno hvaležnostjo poterdim prejem po prečast. vredništvu „Zg. Danice“ poslanih zbirk v znesku 32 gld. 50 kr. za kapelo sv. Jožefa v Kuteževem. Dobrotljivi Bog poverni blagim dobrotnikom s časnim blagom in večnim zveličanjem. Moli se vsako nedeljo in praznik pri Božji službi očitno za dobrotnike cerkvice sv. Jožefa, bila je za nje sv. maša, opravilo se je in opravljajo se še za častite podpornike kapelične ss. obhajila. Njim se je zahvaliti, da zidanje ni prenehalo, ali se celo popolnoma opustilo, ker žali, da zgodilo bi se bilo podpisnemu, kar Jezus pripoveduje: „Ta človek je začel zidati in ni mogel dokončati.“ (Luk. XIV. 28, 29. 30.) Ni mi bilo moč katerim preblagim dobrotnikom, ki so mi milodarov za kapelo naravnost poslali, prejema poterditi in se jim zahvaliti, prosim torej vljudno, naj smem to po „Dan.“ storiti. (Prav z veseljem. Vr.) Poslali so mi nasledni prečastiti dobrotniki:

Pn. gg.: Peter Urh, prošt v Novomestu, 10 gld.; Andrej Alijančič, dekan in stolni kanonik v Celovcu, 20 gld.; gospodičina Ivana Kotnik v Ljubljani, 20 gld.; neki blag samostan preč. gospej Uršulinaric podobo sv. Jožefa, svetilnico lepo novo in 50 gld., vse skupaj vredno 150 gld.; A. Rožič, župnik v Krašnji, 5 gld.; J. Resman iz Radoljice, 9 gld. 30 kr.; P. Peterlin, župnik pri sv. Lenartu, 3 gld.; M. Preželj, župnik v Mavčicah, 5 gld.; M. Narobe, župnik v Zapogah 5 gld.; J. Krašovic, župnik v Šmartnem pri Kranji, 5 gld.; J. Bilc, duhoven, v Bistrici, 3 gld.; J. Strupi, duhoven v Ternovem, 1 gld. in zbirko 3 gld. 85 kr.; J. Levičnik iz Železnikov, 5 gld.; pridni šolarji v Železnikih, 1 gld.; J. Zakotnik, župnik pri sv. Antonu v Istri, 10 gld.; M. Rebolj, duhoven v Klani, 5 gld.; J. Varto, duhoven v Terstu, 3 gld.; J. Škerlj, duhoven na Opčini, 3 gld.; Fr. Kosec, župnik v Truškah, 5 gld.; pn. prošt iz Požuna, 10 gld.; J. Lindermeier iz Sloveno-gradca, 4 gld. in po njem 5 gld.; A. Ponikvar, župnik v Knežaku, 3 gld.; zbirka v Knežaku in Zagorji, 8 gld. in 10 kr.; zbirka v Bistrici in Ternovem, 22 gld.; Jan. Valenčič, tergovec v Ternovem, 25 gld.; J. Valenčič, posestnik v Ternovem 5 gld.; J. Škerjanec, kurat v Harijah, 2 gld.; J. Čuček iz Knežaka, 1 gld.; A. Z., prof. v Ljubljani, 5 gld.; J. Oblak, bogoslovec v Ljubljani, 1 gld.; J. Wieninger, tergovec na Dunaji, 50 gld.; Fahl Vikar iz Pruskega, 24 mark; samostan Malersdorf na Bavarskem, 5 mark; J. Jenko, profesor v Gorici, 1 gld.; gospodičina G. Gramer, 61 gld.; J. Štrucelj, c. kr. okrajni sodnik v Bistrici, 3 gld.; Marijana Pušavec, iz Jelšan, 1 gld.; J. Starman

iz Mavčic, 25 gld.; dr. Deckert, vrednik iz Weinhausa pri Dunaji, 6 gld. 35 kr.; J. Primec, 2 gld.; A. Trošt, 2 gld.; samostan Cistercijski v Bregencu, 5 gld.; več devic iz Dunaja in Schwatza, 17 gld.; H. pl. Hurter, duhoven na Dunaji, 5 gld.; Presvetli cesar Franc Jožef so darovali 100 gld. Nabralo se je vsih milodarov blizo 800 gld., a stroškov se je plačalo čez 1100 gld.

Preden bo kapela dozidana, tlak, vrata in okna narajene, bo treba še 300 gld. za oltar, ktere ga bodo darovali starega v Mavčicah, in za dva zvana bo treba še do 700 gld., toraj primanjkuje še okoli 1000 gld. Upamo, da sv. Jožef obudi še blagih dobrotnikov, da cerkvena, ki je 15 metr. dolga, 740 centim. široka, ne ostane brez zvonov, kar bi bilo žalostno pri Božji službi. Zaupajoč v pomoč Božjo nadjam se za terdno, da bo cerkvena blagoslovjena spomladi.

Želeč, da bi mili Bog vsem skupaj povernil tisučero njih tako blage in velike dobrote, derznem se še enkrat poterhati na vrata usmiljenih častilcev sv. Jožefa; ker je sila velika, upam, da se mi ne bo za zlo jemala ponižna prošnja.

St. Jenko,
vikar.

V Podgrajah (pošta: Il. Bistrica), 12. nov. 1883.

Terdni sklep ob konou Mariji posvečena mesca.

O moj Bog in Oče večni!
Glej jest grešnik prenesrečni
Tukaj pred Teboj klečim;
Milo prosim in zdihujem,
Svoje grehe obžalujem,
Se poboljšati želim.

Svetu nečem več služiti,
On sercá mi ne nasiti,
Ker je vstvarjeno za Té;
Le po Tebi zdaj zdihuje,
In tak dolgo ne miruje,
Da s Teboj zedini se.

Kje so leta mnogotere,
Dnevi, ure tisučere —
Ko sem suženj greha bil?
Ah, za vselej so zgubljene —
Tudi ne minute ene
Več nazaj ne bom dobil.

Zdaj pa hočem Te ljubiti,
Ne minute več zgubiti.
Tebi služiti' zanaprej;
Prosim Te, o Jezus mili,
Reveža se me usmili,
In mi gnado k sklepu daj.

Le za Tebe čem živeti,
In če treba vse terpeti,
Rajši kot žaliti Te;
Tud' življenje raj' zgubiti,
Kakor Tebe zapustiti;
V sklepu tem poterdi me.

A. V.

Lakomnik.

(Resnična dogodba.)

Spominjam rad se dni,
S cveticami nastlanih,
Ko živel svoje dni
Sem v službi v krajih raznih.

Planjave mi stojé
Preteklosti nezmérne,
Odgernjene, svitlé,
Z dogodki obsajene.

Tu enega povém,
Je žalosten, pa važen,
Uči glasno, ni nem,
Moža, ki je sovražen.

Je delal kmetič tam,
V vročini sam na njivi,
Obžaljujoč svoj stan,
Zanj skoraj nesterpljivi.

Nesrečen, oh! si stan,
Veriga si terpljenja,
Oh kdaj zasveti dan
Mi lajšega življenja?

Usmili se nebó,
Pokaži sreče zvezdo;
Na druge zreš ljubo,
Le za-me hraniš berzdo.

Oh, delam noč in dan,
Bom li kedaj počival;
Mi dojde dan krasan,
Brez truda bom vžival? —

Zdihuje — zaslepljen,
Bogastvo ni vsa sreča:
O pusti prazni sen,
Nesreča žuga večá!

Kar s trudom pridobi,
Vé človek varovati,
A naglo razpraši,
Če naglo obogati.

Bogastvo je lepo,
Naš lakomnik si misli;
Brez dela je sladkó
Si streči po izmisli.

Mu sreča se smehljá,
Kako oko se sveti!
Nek ptujec ga spozná
In če mu raj odpreti.

Bogastvo se lahkó
In z malim da vloviti,
Le dajte mi rokó,
Da z mano čete iti.

Vzemite ves denar,
Mu pravi, kar imate,
Obleke boljše par
In urno, če jo imate.

Verujte! siromak
Premnogi si pomagal,
Ki vam je bil enak,
Če mene je le vbogal.

Jest sreče vire vem,
Na to sem zlo študiral,
Na gori jih povém,
Bom v risu jih odpiral.

Rečeno — revež gre,
Sleparju oh! veruje,
Po sreči kri mu vre,
Gradove že kupuje.

Na hribu verh pečin
Mu k sreči kraj odloči,
Oh lakomnosti sin,
Ti tavaš pač po noči!

Oblečen belo še,
Zročivši drugo ptujcu,
Boš spel do sreče se
V tem risu po hudiču?

O zdrami, zdrami se!
Oh še ne bije ura;
V prepad če pahne te,
Bo čudna zadnja ura!

Prepozno — pahne ga,
Oh že derči v nižavo...
In ptujec je vsega
Gospod beže v daljavo.

Je sito zdaj sercé?
Bogastvo mar je skupaj?
Ko nimaš nič za-sé,
In greh te spremil onkraj?

Kje zlate so goré?
Kje sladko je življenje?
Ti rožice cveté?
Ne tare te terpljenje?

Zdaj lakomnik pač veš,
Sleparji kaj vse znajo;
Nazaj pač milo zreš,
Kjer žulji srečo dajo.

Bogastvo ki želi,
Terpin je čas življenja,
A slednjič vse zgubi,
Je žertva pogubljenja.

R—v—n.

Razgled po svetu.

Nemško. Iz Moguncije pišejo, kako blagovoljno in goreče so po ondotnih krajih rožnovenske pobožnosti opravljali v preteklem mescu vinotoku. Veliko se je molilo po cerkvah in v družinah, da bi se na priprošnje Marije Device dosegli nameni sv. Očeta papeža. Nemčija vedno huje čuti goropadnost pruskih majnikovih postav. „Missionsblatt“ v Dülmenu vsaki pot prinese znatno versto duhovnov, ktere teden za tednom smert kosí in nimajo novih, da bi se umerli nadomestili. Sila dosega že naj viši stopinjo in naj berže, da čas ni daleč, ko bo prusaški napuh naj občutljivše ošiban. Molitev terpečih katoličanov v nebo kliče za pomoč. Zdaj se misli na način, kako bi se molitev mesca vinotoka nekako nadaljevala. Na svét nekterih katoliških mož namerjajo po mestih in po deželi vstanoviti molitveno družbo vsih katoliških otrok na Nemškem. Otroci naj bi se zedinjali v molitev za Nemčijo in za zedinjenje vsih v edini pravi Cerkvi. Družba sv. Kanizija je neki pospeševanje tega djanja v roke vzela. V kratkem se utegne več o tem slišati. — Med tem pa naj bi tudi slovenski otročiči iskreno molili za poživljenje sv. vere po mestih in za zatrenje žganjepivstva, kletvinje in ponočevanja po vsi deželi.

Stoletnico svojega življenja je 27. vinotoka obhajal v Pranzu na južnem Tirolskem duhoven čast. g. Donat Malossini. Vse je občudovalo čisti jasni glas starčkov, ko je pričel sv. mašo; ko pa je z vsim navdušenjem pričel peti predglasje, so ljudje kar stermeli. Med obedom je jublantu dospelo pismo od Solnograškega

metropolita, pisano na drugi strani lepe podobe M. D. in krasne fotografije Solnograškega mesta. — Naslednji dan okoli dveh popoldne je prečast. gospoda obiskal baron general Piré, adjutant nadvojvoda Albrehta, kateri je napovedal, da še tisti večer ga pride obiskat nadvojvoda sam. Zares pride ob 4 presvitli g. nadvojvoda z nadvojvodinjo Gizelo, parsko princesinjo z dvema otročičema, in z drugim visokim spremstvom višjih častnikov, ki opravijo vošila, vprašujejo, kako je preč. g. živel, da se je do tolike starosti ohranil, tako zdravega, in napijejo mu zdravico na njegovo daljno zdravje.

Francosko. Na Francoskem gre vedno na slabije. V Parizu mestni svét hoče celo cerkvene zvonove srenji prilastovati in zahteva, da cerkvene ključe naj bi duhovni pastir moral županu izročiti, kadar bi se mu poljubilo jih zahtevati; še celo po vzroku bi se ne smelo prašati!

Veliko število sodnikov je odmaknjenih, ker so nekje bili preveč „klerikalni,“ in žuga se še nadaljevanje! — Zopet druga „dobrota“ te čudne vlade so nezmérni dolgovi, ki jih mlada Francija neprenéhoma kopiči. — Župniku predmestja „Villette“ so lansko leto vsih Svetnikov dan prepovedali procesijo na pokopališe; župnik je šel torej le v talarji s kaplani in z nekim številom vernikov in je molil pred velikim križem; letos so mu tudi to prepovedali, še celo vhod na pokopališe so hotli njemu in kaplanom ubraniti! Enemu kaplanov, ki je pozneje prišel, je 15 policajev nasproti stopilo, in — premagali so ga! Tako se framasoni bojé — molitve!

Amerikanske novice. Kaj pravijo v Ameriki o odgoji mladine. V Novem Jorku je bil nedavno provincijalni cerkveni zbor. Predno so škofje šli naražen, so razposlali okrožnico do vernikov o raznih, času primérnih vprašanjih. Oziroma na tako silno tehtno izrejo mladine se opirajo škofje na starodavno skušnjo, da čednost ne raste sama od sebe v dušah. Vertnar mora cvetice saditi in vedno za nje skerbeti; tako morabi tudi naloga staršev, da v neumerjajočih detinskih dušah zbujajo in vedno vterjajo premagovanje samih sebe, poterpežljivost, dobrotnost.

Podlaga za vspéh tega dela je zdrava okolica. Ako otroka v domači hiši obdaja nezmérnost, nečistost ali jeza, bode poduk le prav malokratí imel kaj téka. (Kako tehtne so te besede; o premišljujte starši, redniki!)

K zdravemu domačemu zraku se mora pridružiti obširen šolski poduk. To mora biti nauk, ki ne obsega samo uma in spomina, ampak celega človeka s srcem in voljo. (Ker ima Amerika ničvredne brezverske šole in merzle brezverske učitelje, zato verli katoliški verniki sami napravljajo sebi farne šole, v katerih se mladi Amerikanci pošteno odgojajo. Tako so pravili naši misijonarji.)

Zato, pravijo škofje, se katoliški otroci ne smejo dajati v šole, v katerih veroznanstvo prostora nima.

Vsakdanja skušnja poterja, kako je to kužljivo. Zakaj možje vsih stanov in vér tožijo, kako se kužljivost širi, širi lažnjivost, širi zaničevanje višjih. (Ali ne skušamo tudi v Evropi tega, odkar so odbobnani malopridneži bili začeli časnike pisati in narod „ex professo“ kužiti?)

Kako pod milim nebom je moč temu nasproti delati, ako se nauk o kaznih, ki nasledvajo za grehom in o plačilu, ki nasleduje za čednostjo, že v sercih mladini za terdno ne vstanovi? Tako opazuje častnik „America“ k temu.

Promet in tergovstvo v Čikagi. V zavetnik tega mesta je mesca septembra dospelo 606 parnikov in 1037 jadrilnikov; prenesli so 550.666 ton ob-

sega. Izpeljalo se je od ondod žita veliko čez 12 milijonov bušeljniov.

Nova cerkev sv. Elizabete v Mineapolu je bila mesca vinotoka posvečena od škofa Grace-a Št. Pavelskega. Pričujoč je bil tudi naš rojak čast. g. Jeram.

Boj z medvedom. Iz Vaupake na Viskonsinskem pišejo, da se ondod prikazuje pogosto medvedje. Mesca oktobra je kmet nekoliko preč od doma podzemljice spravljaj; kar zasliši hruš in komaj 10 čevljev daleč zagleda velicega medveda sedeti na zadnjih nogah. Mož gre po senene vile tam blizu, toda kosmatuh je bil med tem že kopita pobral in jo zavil v germovje. Drugač huda se je godila možu z imenom Friderik Lea, ki je bil šel na lov tega medveda in ga je dobil v nekem močvirju ter ga je hudo ostrelil. Medved pa napade strelca, kateri se urno umika, da bi puško nabil. Toda beže je puško zgubil. Zdaj se strašno spopadeta lovec in medved. Lovec poslednjič uide medvedu na šibko drevo. Kosmatuh se loti drevesa in ga polomi. Lea zagrabi nož in s pomočjo svojega zvestega pesa zdvijano zver poslednjič srečno konča, toda boj je bil grozno hud, Lea je imel vso obleko raztergano in nekatere prav hude lise.

Za može je treba poskerbeti! V stolnici sv. Janeza (Milwaukee) je škof koadjutor od sv. Pavla, preč. g. Ireland, v začetku novembra pričel misijon za može, ob sklepu sv. misijona pa je vstanovil družbo treznosti. (Kdor bi pri nas kaj tacega storil, bilo bi večje delo, kakor ko bi mertve k življenju obudoval.) — V provincijal-semenišu pri sv. Francišku so ravno ta čas alumni imeli duhovne vaje pod vodstvom P. Van Eerden, S. J.

V Novem Monastiru (Kenoka) so vložili podstavni kamen za novo cerkev sv. Alfonsa, ki bo zložena iz samega rezanega kamna, 110 čevljev dolga in 45 čevljev široka, v čistem rimskem zlogu. Načert je naredil župnik g. Blum, ki tudi stavbo vodi. — V Brigten-u (ravno tega okraja) je nova cerkev sv. Franciška Ksav. že pod streho. — V Mineapolu namerjajo Sestre sv. Franciška zidati nov samostan. Te sestre vodijo farne šole v Viskonsinu, Minesotti in Illinoisu in delajo tudi cerkvene paramente. — Tudi v Št. Klavdiju gre zidanje h koncu. — 31. sept. je bila blagoslovljena nova cerkev v Mitchellu (okr. Davison). Toda taci cerkvenih novic je toliko, da ne pridemo na konec, ako bi jih hotli popisovati; to je veselo znamenje, kako silno naglo se razširja sv. vera in cerkveno življenje po Ameriki.

Iz Egipta prihajajo zopet poročila, da je lažnjivi prerok Mahdi Egipčane premagal, da je angleški general Hicks v zakotji, 300 angleških vojakov poklanih pri Tokaru. — Toda takim naznanilom ni veliko verjeti.

Patron pravdosrednikov, advokatov, je sv. Ivo. Bil je vradnik pri škofijski sodniji v Treguiet-u. Imenitna je bila njegova velika nesamopridnost, s katero je ubožne branil pred sodnijo; bil je zato imenovan pravdosrednik ubožnih. Njegov god je 19. majnika. Bili so svoje dni pravdosredniki v imenu, da preveč žulijo; morebiti zato so bili vstanovili cerkveno bratovščino sv. Iva, ki je bila zlo razširjena prešnje stoletja. Mesca rožnika t. l. je bila obnovljena v Gent-u v Belgiji. Namen ji je: ubogim pri kaki pravdi in v pravniških zadevah brezplačno pomoč skazovati. Kako blag namen! Le samo sodniki, derž. pravdniki, pravdosredniki, notarji in doktorji zamorejo biti družniki.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Dve zmešani deklici, da bi jima ljubi Bog na priprošnje N. lj. G., sv. Jožefa, sv. Antona Pad. in sv.

Deodata podelil ljubo zdravje in pravo pamet, če je njegova sv. volja. Ako bomo uslišani, hočemo zahvalo očitno naznaniti. — Gospodar se priserčno v molitev priporoča za pomoč v silno velicah stiskah in zadregah, v ktere je zašel brez svojega zadolženja, pri svojem zemljiškem posestvu, ker mu v kratkem silno veliko zlo preti. Opravljajo se med tem devetdnevne na čast N. lj. G. presv. Serca in sv. Jožefa, da bi se nesreča odvernala. — Brat priporoča svojo zmešano sestro v molitev za zdravje. Ako bo prošnja uslišana v prvi ali drugi reči, se bo zahvala razglasila po „Zg. Dan.“. Bolan duhoven priporočen N. lj. G., sv. Deodatu, sv. Jož., sv. Francišku Ks. za telesno in dušno pomoč.

Zahvala.

Ker sem imela roko tako hudo poškodovano, da si je bilo misliti, da je nemogoče brez zdravniške pomoči si jo ozdraviti; sem začela devetdnevne opravljati, in tudi nekoliko Lurske vode rabiti. Zboljšalo se mi je toliko, da zamorem spet delati; torej izrekam čast in hvalo najsv. Sercu Jezusovemu, N. lj. G., sv. Jožefu in sv. Antonu Padvanu.

M. P.

Čast, hvala bodi presv. Sercu Jezusovemu in N. lj. G. presv. Serca za najdeno reč, ktera je bila ukradena in ni bilo misliti več, da se nazaj dobi, in za mnogo drugih že skazanih dobrót.

N.

Koledar za prihodnji teden:

19. listopada. S. Elizabeta vd. — 20. S. Feliks Val. — 21. — Marijino darovanje. — 22. S. Cecilija. — 23. S. Felicita. — 24. S. Krizigon. — 25. Osem in dvajsta nedelja (zadnja) po Bink. S. Katarina.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. O lepem pospeševanju v Mariji posvečenem mescu nam je došel vesel dopis z Dolenjskega, ki ga prinese „Dan.“ precej prihodnjič. — Z Gorenjskega se slišijo podobne želje, kakor na drugem kraju naznanjamo o Nemškem, namreč, da naj bi se letošnje opravilo mesca vinotoka (okt.) drugo leto na kak način ponavljalo, se vé, da s privoljenjem in vravnanjem Višjih, da bi se na pr. obhajala kaka osmina roženkranskega praznika z molitvijo rožnega venca, in z blagoslovom, ali kaj enacega.

Premilgsp. knez-škof Janez Krizostom so 1000 gld. podarili za novo cerkev presv. Jezusovega Serca v Ljubljani.

† V ljubljanskem franciškanskem samostanu je nedavno umrl čast. Br. Paškal Aleš Komatar, rojen v Stranji l. 1810. Kmali za njim (10. t. m.) prečast. P. Burghard A. Švinger, rojen l. 1812 v Novem mestu, v red stopil l. 1830, ter bil zlasti slavno znan kakor gimnazijski profesor, jubilarni redovnik itd. Bog jima daj večni mir!

Na Brezovici se je prav ginljivo obhajal sv. misijon od 3. do 13. tega mesca. Obširniši popis prinese „Dan.“ prihodnjič; opomnjeno bodi zdaj samo, da vsa fara do zadnjega odraslih, kolikor se more soditi, se je misijona vdeležila — vsi so prejeli ss. zakramente. V ponedeljek popoldne so milgsp. prošt Jožef Zupan misijonski križ blagoslovili, dali pontifikalni blagoslov, in v kratkem ogovoru ljudi oserčevali in blagorovali za to veliko srečo, ki so jo doživeli. — V ponedeljek (19. t. m.) se prične ljudski misijon v Polhovem Gradcu. Bog daj srečo!

Polhov gradec, 13. listop. Sad sv. rožnovenskega opravila se je pokazal lepo tudi pri nas. Misel in želja,

naj bi se pri nas zopet obhajal sv. misijon, je v mescu sv. rožnemu vencu posvečenem čisto dozorela. Sv. misijon se bo pri nas obhajal od 19. listopada dalje. Radi bi ga bili imeli že mesca oktobra; pa ni bilo mogoče. Za to prelepo delo misijonsko so pomagale preč. gosp. župniku tudi za zveličanje duš vnete duše, ki so za potrebe sv. misijona in za ss. maše za spreobrnjenje grešnikov poslale lepo svoto. Serčna hvala jim za preblagi dar in blagoslov! Naj bodo njih imena, ki jih skrivajo pred ljudmi, zapisane v zlate bukve življenja! Bog pa daj svojo milost, da sv. misijon, katerega se veseli vsa fara, obrodí obilno sadú.

† V Kočevji je 12. t. m. vsled vodenične bolezni umrl ondodni preč. g. dekan in župnik Jož. Novak, roj. v Podbrezji 25. grudna 1833, posvečen 26. jul. 1859. Spomina vredno je, da kerstil ga je bil ranjki slavni misijonar g. Fr. Pirca, takrat župnik v Podbrezji. Bil je r. gosp. dekan misijonarja Pirca v njegovi poslednji dobi v Ljubljani še obiskal in v hvaležnosti kot svojega nekdanjega župnika lepo ga obdaroval. Bog daj obema večni mir.

V ljubljansko bogoslovsko semenišče je v novo sprejet g. Ivan Hudovernik iz Zatičine.

Katoličanom v Bosni, kakor se vidi iz delegacijskih sporočil, se ne godí odveč dobro.

V kraju Pranzo na južnem Tirolskem je une dni umrl v današnjem listu omenjeni župnik Donat Mallossini, star nekaj čez 100 lét. R. I. P.

V Ruen-u je umrl slavni kardinal-nadškof Henrik Mar. pl. Bonnochose. Rojen je bil 30. maja l. 1800. R. I. P.

New-York, 27 oktobra 1883. Srečno došli ravno v 10 dneh iz Bremena v New-York (Novi Jork). Morje je bilo vibarno perve dni popotovanja, zadnje dni pa mirno. V Novem Jorku ostanemo čez nedeljo, in potem proti Minnesoti odrinemo. Lepi pozdrav torej in hvala vsim dobrotnikom, prijatelom in domorodcem.

Tvoj zvesti v Jezusu

Jož. Fr. Buh.

Pristavek. Barka naša je bila „Fulda.“ V I. kajute (bark. sobi) 83 ljudi; v II. 88; v III. odraslih 683, otrok 96; skup popotnih 950, mornarjev 150; vsih skupaj 1100 na barki „Fulda.“

Lutrovanje. Odpadnik Döllinger je Nemcem na neko vprašanje, če se tudi neluterani morejo z dobro vestjo lutrovanja vdeležiti? odgovoril je, da tudi brez ozira na vero so Lutrove djania za jezik, slovstvo, petje, šolstvo dosti velike, da so mu vsi Nemci dolžni neumerljivo hyaležnost, da tudi neluterani se brez skerbi vdeležujejo slovesnosti, ki se posvečuje njegovemu rojstvu. — Ubogi odpadnik se je pa grozno ugriznil v svoj lastni jezik, ker v treh debelih bukvah je Döllinger sam pred kaj leti ravno nasprotno terdil, ker je Lutra pital z razdjavcem šol itd. itd. Pri premnogih lutrovanjih je bilo „maslo“ obhajanja prav ostudno zabavljanje zoper katoliško Cerkev, zlasti po Pruskem in Saksonskem. Takim je pa Luter sam pohvalo dal; Döllinger namreč v knjigi „Reformation“ I, str. 292 pravi med drugim: Take ostudne sv. . . . smo mi nesrečni Nemci po večem, da nimamo ne krotitve in ne pameti, in ako kaj o Bogu slišimo, nam je toliko mar, kakor bi bile pravljice „komedijantov.“

Francosko. Nov izgled, kakošni „svobodoljubi“ so francoski framasoni, je sklep poslanške zbornice, da se katoliškim cerkvam ne dovoli izločna raba pokopališ! To se pravi, da na pokopališu med verne katoličane bi ti „humanisti“ radi pokopavali tudi jude, pogane, sa-

momorce, nekeršene otroke, in ne mara tudi svoje kužete, mačke in konje, ako bi se jim ravno poljubilo.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. župnik M. Indof 2 gld. 10 kr. — „In hon. St. Josephi“ 2 gld. s Sél pri Kamniku. — Čast. g. župnik Jan. Demšar 4 gld. — Čast. g. župnik J. Pokoren 1 gld. — Čast. g. župnik Ant. Hočevnar pri Sv. Joštu 5 gld. — Čast. g. Jan. Šlakar 3 gld. — Čast. g. župnik Javorski Mat. Jereb 5 gld. — Neimenovan dobrotnik 2 gld.

Za sv. Očeta: Od sv. Jošta po čast. g. župniku A. Hočevnarji 8 gld. — Ž-ska ljudska šola na Gorenjskem pošlje sv. Očetu Leonu XIII v dar 2 gld. v dober namen.

Za sveto Detinstvo: „In hon. s. Josephi“ s Sel pri Kamniku 1 gld. — Čast. g. Fr. Gregori, duh. pom. na Breznici, 7 gld. 50 kr. — Čast. g. A. Šmidovnik, duh. pom. v Žužemberku, 40 gld. — Ž-ska ljudska šola na Gorenjskem 1 gld. v dober namen.

Za bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca: „In hon. St. Josephi“ s Sel pri Kamniku 1 gld. — Kranjskogorski farmani po čast. g. župniku Bl. Arteljnu 3 gld. — Kovorski farani po čast. g. župniku Lor. Krištofiču 4 gld. 50 kr. — Čast. g. župnik Jan. Demšar 4 gld.

Za opravo ubožnih cerkev: Z Lipoglava 10 gld. — Po čč. gg. Uršulinaricah 10 gld. 90 kr. — Neimenovana 30 kr. Gregor Rape 50 kr. — S Čemšenika 10 gld. — Iz Borovnice 5 gld. — Neimenovana 30 kr.

Za afrikanski misijon: Z Ježice po čast. g. župn. 5 gld. — Prečast. g. župn. zlatomašnik Tedeschi 5 gld. — Z Jesenic nabranih darov 4 gld. — Eliz. Žigman 1 gld. — Apol. Mohar 1 gld. — Iz Komende zbirki 10 gld. po čast. g. župniku M. Tavčarji. — Iz Vodice po čast. g. župniku 5. gld. — Kranjska gora po čast. g. župniku Bl. Arteljnu 3 gld. 50 kr. — Iz Blagovice čast. g. župnik Bl. Petrič 3 gld. — Iz Cerkelj po čast. g. župniku 1 gld. — Čast. g. župnik J. Pokoren 1 gld. 60 kr. — Iz Spodnje Idrije 3 gld. 40 kr. — Čast. g. Jan. Šlakar 2 gld. — U. Livek 1 gld.

Za kitajski misijon: Marija Bezeg 4 gld. 10 kr. za ss. maše za duše v vicah. — Preč. g. stolni dekan J. Val 30 gld.

Za vstav katoliških duhovnov prestopivših iz razkolstva v Carigradu. Preč. g. stolni dekan J. Val 10 gld.

Za misijon v Adrijanopolu: G. župan Jož. Ožura 2 gld. 60 kr.

Za rešitev vjetih misijonarjev: G. župan J. Ožura 3 gld.

Za Leopoldinsko bratovščino: Iz Cerkelj po čast. g. župniku 1 gld.

Za Bosno: Z Berda po čast. g. župn. zopet 5 starih mašnih plajšev s štolami itd in raznimi opravami za kelihe.

Pogovori z gg. dopisovalci.

Fr. Dob. pri sv. Rop.: Zastran listov smo naznanili pri založništvu in se vam pošljejo. — G. Sim. Križm.: Zastran napisa nazn. odpravnishvu. — G. B. Štef. v K.: Izročili smo zapisnik bratovskemu vodstvu in upamo, da se vam vse spolni. — G. J. - k v S.: Z vsim prav dobro vstreženo; iskrena hvala! — G. Ož. v Osiln.: Naročnina oddana založništvu. Zahvala in pozdrav za vse! — G. F. H. v L.: Naročeno, iz upamo, da zdaj že imate zadevne štev.